

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

ПОЛИТИКА И ПРИВРЕДА

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2023./2024.

PIG.56.SR.R.K1.24

60129

Политика и привреда

Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања грешака на листу за одговоре:

C *UK*

↑
Преписан тачан одговор

↑
Параф (скраћени потпис)

Начин исправљања грешака у испитној књижици:

(Матура) државна матура

UK

↑
Прецртан погрешан одговор у заградама

↑
Тачан одговор

↑
Параф (скраћени потпис)

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

ПОЛИТИКА И ПРИВРЕДА

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Идентификациона налепница
ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ!

P
I
G

Лист за одговоре

D-S056

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
18.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
19.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
20.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
21.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
22.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
23.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
24.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
25.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Шифра оцењивача: _____

FIG.56.SR.R.L1.02

60130

НЕ ФОТОКОПИРАТИ
ОБРАЗАЦ СЕ ЧИТА ОПТИЧКИ

НЕ ПИСАТИ ПРЕКО
ПОЉА ЗА ОДГОВОРЕ

Означавати овако: **X**

P
I
G

26.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
27.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
28.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
29.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
30.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
31.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
32.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
33.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
34.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
35.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
36.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
37.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
38.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
39.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
40.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
41.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
42.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
43.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
44.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
45.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
46.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
47.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐
48.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐ NO ☐
49.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐ NO ☐
50.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐ NO ☐

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Испит траје **90** минута.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

Пишите читко. Нечитки одговори ће се бодовати са нула (0) бодова.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин означавања одговора и начини исправљања грешака. Приликом исправљања грешака потребно је ставити параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме).

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Проверите да ли сте налепили идентификационе налепнице на све испитне материјале.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 22 странице, од тога 1 празну.

Политика и привреда

I Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан.
Тачне одговоре морате означити знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

1. Буџетом локалне заједнице осигурана су средства за спровођење одлуке жупанијске скупштине о изградњи дома пензионера те је грађевинско предузеће започело радове, док су медији изложени притиску власти и не износе све податке о пројекту у јавност. Који инструмент јавне политике у описаном примеру власт **не користи** за остваривање јавног политичког циља?

- A. информисање
- B. организације
- C. правна овлашћења
- D. јавне финансије

(1 бод)

2. У држави се одржавају јавне трибине и протести грађана, а путем медија позива се грађане да потпишу петицију против предлога Закона о поморском добру сматрајући га штетним. Којим се појмом означавају активности описане у примеру?

- A. лобирање
- B. законодавство
- C. политичко деловање
- D. легитимисање поретка

(1 бод)

3. Како се назива врста монархије у којој владар има сву власт, а не само репрезентативну?

- A. изборна монархија
- B. уставна монархија
- C. апсолутна монархија
- D. парламентарна монархија

(1 бод)

4. Која од наведених тврдњи описује председнички систем власти?

- A. Председник републике именује владу.
- B. Председника републике именује влада.
- C. Председник републике именује парламент.
- D. Председника републике именује парламент.

(1 бод)

5. Које би се обележје бирачког права на демократским изборима нарушило ако би се допустило да један бирач искористи три гласачка листића?

- A. тајно
- B. опште
- C. изравно
- D. једнако

(1 бод)

6. На друштвеним мрежама објављују се снимке необуздане вожње аутомобилом опасне по живот грађана због чега је Јавно тужилаштво Републике Хрватске покренуло истрагу. Које тело власти брине о тумачењу, примени и спровођењу јединственог закона ради санкционисања починилаца казненог дела описаног у примеру?

- A. суд
- B. влада
- C. парламент
- D. председник републике

(1 бод)

7. Која од наведених тврдњи описује нарушавање темеља владавине права?

- A. Власт је подељена на три дела.
- B. Изабрани председник је изнад закона.
- C. Закони су свим грађанима јавно доступни.
- D. Правосудни се апарат према свима равноправно односи.

(1 бод)

Политика и привреда

8. Инспекцијском контролом откривено је како су у државном предузећу запослење добили нећак и ћерка руководиоца одељења.
Како се назива коруптивно понашање описано у примеру?

A. непотизам
B. проневера
C. подмићивање
D. сукоб интереса

(1 бод)

9. Који од наведених економских појмова означава немогућност производње потребне количине маслиновог уља због слабијег уroda маслина?

A. корисност
B. оптимизација
C. ограниченост
D. економизација

(1 бод)

10. Предузеће је прерадило набављене еколошке јабуке од домаћих пољопривредника у високо квалитетан природни сок уз помоћ аутоматизованог технолошког процеса.
Како се назива активност економског процеса описана у примеру?

A. потрошња
B. размена
C. расподела
D. производња

(1 бод)

11. Дошло је до загађења питке воде те је завод за јавно здравство издао саопштење да се вода привремено не користи за пиће.
Која од наведених тврдњи описује последицу ограничености питке воде из описаног примера?

A. Смањиће се принос пољопривредних производа.
B. Повећаће се јединична цена потрошње воде кућанстава.
C. Повећаће се потражња за водом у флашама у трговинама.
D. Смањиће се производња електричне енергије у хидроелектранама.

(1 бод)

12. Која од наведених тврдњи описује пласман као елемент маркетиншког сплета?

- A. Добро дизајнирана амбалажа убрзава продају робе.
- B. Нижа цена у односу на конкуренте најчешће привлачи купце.
- C. Добри дистрибутери и посредници у трговини олакшавају продају робе.
- D. Рекламне поруке и наградне игре привлаче купце више од цене.

(1 бод)

13. Због раста цена сировина за производњу кишобрана произвођачи размештају производне факторе у производњу кишних кабаница.
Како се назива тржишна функција описана у примеру?

- A. селективна
- B. алокацијска
- C. дистрибутивна
- D. информациона

(1 бод)

14. Управа корпорације са седиштем у САД-у одлучила је да се повеже са корпорацијом исте произвођачке делатности са седиштем у Немачкој ради ширења пословања и повећања конкурентности на тржишту.

Који процес је омогућио повезивање корпорација описано у примеру?

- A. транзиција
- B. глобализација
- C. национализација
- D. индустријализација

(1 бод)

15. Коју од наведених политика подржавају антиглобализацијски покрети?

- A. смањивање државне суверености
- B. повећање неједнакости у свету
- C. подстицање сиромашних држава да развију властиту привреду
- D. повећање зависности сиромашних држава о богатим државама

(1 бод)

Политика и привреда

16. Влада је усвојила политику којом поставља ограничења емисије стакленичких гасова за индустријске секторе, саобраћај и енергетику.

Како се назива јавна политика описана у примеру коју је применила влада?

- A. социјална политика
- B. потрошачка политика
- C. политика заштите околиша
- D. политика тржишног такмичења

(1 бод)

17. Који од наведених докумената је из 1215. године и представља први документ који делу племства гарантује нека права, а ограничава самовољу владара?

- A. Декларација о независности
- B. Декларација о правима човека и грађанина
- C. Петиција права
- D. Велика повеља слобода

(1 бод)

18. У медијима се приказују актуелни случајеви повреде људских права у држави због чега је реаговао парламентарни посланик.

Која тврдња описује правну одговорност парламентарног посланика у описаном примеру?

- A. Учествује у поворци за људска права.
- B. Лично полицији пријављује сумњу на повреду људских права.
- C. На друштвеној мрежи објављује подршку жртви повреде људских права.
- D. Даје оставку због неизгласавања предлога санкција за повреде људских права.

(1 бод)

19. Који од наведених процеса представља основ за активно учествовање грађана у животу политичке заједнице?

- A. изборна победа
- B. потписивање петиције
- C. учлањење у странку
- D. информисаност грађана

(1 бод)

20. Који од наведених носиоца власти мора према Уставу Републике Хрватске бити из реда опозиционих посланика?

- A.** председник Уставног суда
- B.** председник Врховног суда
- C.** председник Хрватског сабора
- D.** председник истражне комисије Хрватског сабора

(1 бод)

21. Које тело државне власти према Уставу Републике Хрватске има овлашћења да доношењем закона одлучује о очувању националних паркова и коришћењу њима?

- A.** Хрватски сабор
- B.** Државни инспекторат
- C.** Влада Републике Хрватске
- D.** Уставни суд Републике Хрватске

(1 бод)

22. Република Хрватска је, испунивши задане европске критеријуме, 2023. године ушла у Шенгенски простор с несметаним протоком људи и робе те су законом укинуте граничне контроле према Словенији и Мађарској.

Која институција државне власти према Уставу Републике Хрватске има обавезу да проводи нови Закон о преласку државне границе ради политике описане у примеру?

- A.** Хрватски сабор
- B.** Влада Републике Хрватске
- C.** Председник Републике Хрватске
- D.** Врховни суд Републике Хрватске

(1 бод)

23. Појединац преко агенције за некретнине објављује оглас за давање у најам пословног простора на раздобље од 10 година.

Како се назива економско право појединца описано у примеру?

- A.** право на рад
- B.** право на здравље
- C.** право на власништво
- D.** право на становање

(1 бод)

Политика и привреда

24. Која од наведених тврдњи описује волонтирање као облик грађанског активизма?

- A.** Грађанин добровољно и без накнаде помаже у уређењу дечијег игралишта.
- B.** Грађанин помаже у уређењу дечијег игралишта уз накнаду за обављени рад.
- C.** Грађанин по налогу суда и уз накнаду учествује у уређењу дечијег игралишта.
- D.** Грађанин, запосленик компаније која уређује дечије игралиште, обавља послове уређења.

(1 бод)

25. Која од наведених тврдњи описује деловање тржишне привреде?

- A.** Загарантовани су право приватног власништва и право наслеђивања.
- B.** Државно или друштвено власништво темељ је тржишне привреде.
- C.** Држава планира, координише и надзире све привредне и друштвене активности.
- D.** Остварени приход у привреди распоређује се према потребама појединаца.

(1 бод)

II Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју, с неколико речи или једноставном реченицом). Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици. Тачан одговор доноси један бод.

26. Како се назива врста политичког говора, усмереног према свим деловима друштвеног и приватног живота, којим говорник исказује моћ и нетрпељивост према онима који су другачији?

(1 бод)

27. Потрошачи су након медијске кампање удружења за заштиту права животиња почели бојкотовати познату компанију крзнених капута и куповати капуте од вештачког крзна друге компаније.
Којим појмом се означава политички мотивисана куповина описана у примеру?

(1 бод)

28. У којем облику републике председник државе има право суспензивног вета на законе, али не може да распусти парламент?

(1 бод)

29. Упркос легализовању марихуане у Невади и Калифорнији понуђачи тог производа имају проблем са банковним пословањем на нивоу САД-а јер амерички закон такав приход сматра илегалним.
Како се назива устројство државе са два нивоа закона описано у примеру?

(1 бод)

Политика и привреда

- 30.** Како се називају избори на којима бирамо посланике за представничко тело грађана Европске уније?

(1 бод)

- 31.** На парламентарним изборима у Републици Хрватској затвореници гласају у затворима. Како се назива изборно право које гласање допушта и затвореницима који су хрватски држављани?

(1 бод)

- 32.** Удружења пацијената траже од ХЗЗО-а (НЗЗО-а) уврштавање скупих лекова за ретке болести на листу лекова обавезног здравственог осигурања. Уз свој предлог приложили су потписе својих чланова, али и шире јавности која их подржава. Како се назива писани захтев као облик политичког деловања описан у примеру?

(1 бод)

- 33.** Због смањене куповне моћи производи се гомилају на тржишту па су трговци присиљени смањивати цене како би подстакнули купце на куповину. Којим појмом се означава описани однос цена производа и вредности новца?

(1 бод)

- 34.** Предузетник улаже у куповину нове машине како би повећао производњу. Како се назива производни фактор у описаном примеру?

(1 бод)

- 35.** Како се назива економска политика којом држава повећава јавне расходе и смањује порезне стопе?

(1 бод)

- 36.** Предузеће одлучује да остварену добит усмери у обнову погона за производњу због чега одустаје од планиране куповине нових аутомобила.
Како се назива настали трошак одустајања од куповине нових аутомобила?

(1 бод)

- 37.** Како се назива финансијска институција која регулише количину новца у оптицају унутар привреде државе и управља кредитном политиком?

(1 бод)

- 38.** Произвођач аутомобила представио је на конференцији за новинаре прелазак на потпуно аутоматизовану производњу аутомобила.
На које је темељно привредно питање произвођач из описаног примера дао одговор?

(1 бод)

- 39.** Сви ученици основних школа у Републици Хрватској од јануара 2023. године имају право на оброк у школи који неће изравно плаћати њихови родитељи/скрбници.
Који је политички субјекат, осим државе, дужан током основношколског образовања осигурати ученицима оброк из примера?

(1 бод)

Политика и привреда

- 40.** Опумоћеница Владе Републике Хрватске је 2001. године парафирала споразум којим би се уступио део хрватског територија Републици Словенији. Која институција државне власти према Уставу Републике Хрватске има овлашћења да одлучује о промени границе у случају описаном у примеру?

(1 бод)

- 41.** Која институција државне власти према Уставу Републике Хрватске проглашава законе у року од осам дана након њиховог изгласавања?

(1 бод)

- 42.** Које тело државне власти према Уставу Републике Хрватске има овлашћења да брине о привреди државе и одговорност за употребу бесповратних средстава из европских фондова?

(1 бод)

- 43.** Грађанин је глисирањем уз обалу изазвао тешку несрећу на мору у којој је повређен један ронилац те су доведени у опасност животи осталих купача. Покренута је истрага. Како се назива самостално и независно правосудно тело Републике Хрватске овлашћено да поступа против починиоца казненог дела описаног у примеру?

(1 бод)

- 44.** Које тело државне власти је према Уставу Републике Хрватске одговорно за функционисање система образовања у Републици Хрватској?

(1 бод)

- 45.** У медијима је најављено грађење спалионице медицинског отпада усред насељеног дела града, што је у супротности са просторно-планском документацијом. Због тога су грађани тога дела града исказали незадовољство на јавној трибини. Како се назива сектор у којем грађани могу да се организују ради решавања описаног проблема у својој заједници?

(1 бод)

- 46.** Посланик опозиционе странке је у неколико наврата јавности изнео своје мишљење којим је критиковао рад владајуће странке. Како се назива правни инструмент заштите посланика од кажњавања за изражено мишљење у описаном примеру?

(1 бод)

- 47.** Законом о изменама и допунама Закона о трговини неким је трговцима допуштен рад недељом током целе године, а неким није, чиме се нарушава загарантована једнакост трговаца на тржишту те су доведени у неравноправан положај. Како се назива суд који према Уставу Републике Хрватске има овлашћења да поништи одредбе наведеног закона из описаног примера ако утврди да су незаконите?

(1 бод)

III Задаци продуженог одговора

У следећим задацима пажљиво прочитајте полазни садржај и одговорите с неколико реченица, јасно и сажето, усмеравајући се на оно шта је битно за задатак. Одговор упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици. Тачан одговор доноси један или два бода.

48. Пажљиво прочитајте текст.

„Капитен исландске фудбалске репрезентације и играчица Јувентуса, Сара Бјорк Гунарсдотир, добила је правну битку против бившег клуба Лијона који јој није исплаћивао новце док је била трудна. Најуспешнији клуб у историји женске Лиге првака није платио исландској играчици око 70 хиљада евра за време док је била у трудноћи те наравно није могла да игра.

Договор је гласио да ће последњих неколико месеци трудноће провести у својој отаџбини Исланду како би тамо родила. Међутим, Лијон јој је тада престао исплаћивати плате, а Сара их је због тога тужила. Пре неколико месеци добила је правну битку.

– Према Фифиним прописима имала сам право на пуну плату у трудноћи, нико ми та права не може одузети, чак ни клуб велик попут Лијона. Пуна сам наде што се тиче женског фудбала. Стигле смо јако далеко и имамо пуно разлога за славље. Инфраструктура, улагања, ниво игре, пуни стадиони, напредујемо без сумње. Али што се тиче перцепције женског фудбала као спорта, има још пуно посла. Знам да заслужујемо боље. – написала је Гунарсдотир у тексту за *Плејерс Трибјун (Player's Tribune)*.”

Извор: www.vecernji.hr

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Именујте темељно начело уређења државе у којој спортисткиња из описаног примера може да оствари своја права.

Опишите функционисање државе у складу с тим начелом.

Политика и привреда

[illegible]

(2 бода)

Политика и привреда

49. Пажљиво прочитајте текст.

Фабрика шећера је прво деоничко друштво у Хрватској које је 2005. године издало деонице јавном понудом. Преко Загребачке берзе издато је 25% деоница по цени 365 куна за деоницу. Издато је 346 667 деоница.

Одлука о повећању темељног капитала и издавању деоница јавном понудом донесена је ради осигуравања додатних средстава за могућа преузимања у сектору, као и за довршетак планираних улагања у повећање асортимана готових производа за продају на хрватском тржишту и тржишту Европске уније.

Прилагођено према: www.jutarnji.hr

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Именујте које још право, осим имовинског права, грађани стичу купњом деоница у описаном примеру.

Опишите шта деоничарима то право омогућује.

[illegible]

Политика и привреда

[illegible]

(2 бода)

Политика и привреда

50. Пажљиво прочитајте текст.

„Швајцарски грађани одлучиће на референдуму да ли желе задржати плаћање у готовини, објавило је у понедељак удружење, утврдивши да је прикупило довољно потписа за организацију јавног изјашњавања.

Готовина полако излази из употребе у многим привредама (...) што држави олакшава праћење поступака својих грађана, тврде у *Фри Швицерланд Мувменту* (ФБС).

Удружење жели да се у швајцарском закону о валути (...) дода одредба да у оптицају увек мора да буде 'довољна количина' новчаница или кованица. (...)

‘Према швајцарском систему изравне демократије, добије ли подршку гласача, предлог ће да постане закон... Јасно је да... одбацивање готовине не отвара само питања транспарентности, једноставности или сигурности... већ да носи и велику опасност од тоталитарног надзора’, рекао је председник ФБС-а Ричард Келер на веб сајту групе.”

Извор: www.edusinfo.hr

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Именујте врсту референдума који ће расписати швајцарске власти.

Опишите одговорност институција државних власти према резултатима референдума.

Политика и привреда

[illegible]

(2 бода)

Празна страница